

Nepřiměřená ujednání ve spotřebitelských smlouvách

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou nepřiměřených ujednání ve smlouvách uzavíraných se spotřebiteli. Nejdříve jsou popsány základní pojmy, a to především pojem spotřebitel jako ústřední pojem této práce, a pojmy s ním související, tedy především podnikatel, neboli prodejce zboží a poskytovatel služeb, a spotřebitelská smlouva.

Dále se zabývá stěžejní unijní úpravou v oblasti nepřiměřených ujednání, kterou představuje hlavně směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. Je vyložena také princip minimální harmonizace, na kterém je tato směrnice založena.

Důraz je kladen především na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, která je za dobu účinnosti směrnice vskutku bohatá a prošla mnohdy zásadním vývojem. Ve světle této judikatury se zaměřuji na vysvětlení toho, jaká ujednání jsou pokládána za nepřiměřená, zneužívající, a jaké aspekty jsou pro toto posouzení zásadní. Jedná se například o samotný pojem nepřiměřenost a s ním související transparentnost, významná nerovnováha práv a povinností či poctivost. Je přiblíženo, jak jsou tyto pojmy vykládány a jaké důsledky z takových nepřiměřených ujednání plynou, především tedy jejich nezávažnost pro spotřebitele.

V neposlední řadě se práce zabývá českou právní úpravou problematiky, která vychází z výše zmíněné směrnice, ale zároveň, v souladu s principem minimální harmonizace, jsou zde určité odchylky, na které je poukazováno, přičemž je opět zohledňována bohatá judikatura českých soudů. Úprava je v rámci českého právního řádu obsažena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který obsahuje tzv. *generální klauzuli*, dle které je možné posoudit nepřiměřenost zásadně kteréhokoli ujednání spotřebitelské smlouvy, jedná se tedy o ustanovení obecné. Zároveň zákoník obsahuje tzv. *černou listinu* ujednání, která jsou jako nepřiměřená zakázána vždy a za všech okolností. Jsou popsány jednotlivé typy těchto ujednání, jejich podstata a specifika. Na závěr jsou zmíněny typy ustanovení, která český zákonodárce v právní úpravě výslovně neuvádí. Zmíněn je také návrh novely občanského zákoníku a důsledky, které by z ní vyplývaly, pokud by byla přijata.

Klíčová slova: ochrana spotřebitele, směrnice 93/13/EHS, nepřiměřená ujednání